

have saa megen Kundskab, at han kan føre et Bogholderi, noget, som desværre ikke er Tilfældet for Øjeblikket. Jeg forstaaer ikke den ærede Ordførers Udtalelse om, at ved Vedtagelsen af disse Ændringsforslag vil der blive sat et saa stort Skel mellem By og Land. Jeg indrømmer, at det er et Argument, som synes at kunne rammes, men det gør det i Virkeligheden ikke, thi man afskærer selvfølgelig hverken Haandværker- eller Handelsstanden fra at aflægge disse Prøver, det bliver en frivillig Sag, og naar de paagældende have aflagt de Prøver, kan jeg ikke se, at der er noget til Hinder for, at de kunne paatage sig Arbejde ogsaa inden for Byerne. Jeg synes derfor, at den ærede Ordførers Paastand ikke er holdbar. Der er kun den Forskel, at det for Kjøbenhavn, Købstæderne og Handelspladserne bliver en Tvangssag at aflægge Prøve for at faa sin Adkomst, medens det derimod paa Landet bliver en frivillig Sag, men denne Frivillighed kan jo ophøre, saa snart de paagældende ville underkaste sig denne Tvang ved at aflægge Prøverne. Ligesom det ærede 1ste Medlem for 9de Kreds anbefalede de første Ændringsforslag, skal jeg tillade mig at anbefale Ændringsforslagene Nr. 17 og 18.

Neergaard: Det er kun ganske enkelte Punkter jeg skal tillade mig at gøre nogle Bemærkninger om til det høje Ting. Under Nr. 10 har jeg sammen med et Mindretal stillet et Forslag om Aflæggelse af Fagprøver i Købstæder og Handelspladser, men ikke paa Landet. Jeg skal i denne Henseende blot henvise til mine Udtalelser ved anden Behandling om dette Punkt og kun gentage, at jeg ganske vist ikke har fuldt saa stærk Tro som enkelte af mine Medforslagsstillere til, at denne Indførelse af Fagprøver vil bringe saa stor Gavn for Haandværket, jeg tror, der muligvis kommer nogen Skuffelse til Stede. Min personlige Stilling er den og har været den, at naar der er fremkommet saa stærke Ønsker fra de Mænd, der ere særlig interesserede i denne Sag, og fra dem, der have special Fagkundskab i den Sag, saa er det naturligt, at jeg og andre, som selvfølgelig ikke kunne have denne Fagkundskab, og som nærmest repræsentere andre Interesser, til Dels i alt Fald søge at imødekomme de Krav, der lyde saa stærkt fra den Side, naar vi kunne gøre det uden at skade Interesser, vi maaske særlig repræsentere. Det er derfor jeg er gaaet med til dette Ændringsforslag, men jeg skal dog tilføje, at idet jeg anbefaler

det høje Ting at stemme derfor, vil jeg dog sige, at der er efter min Mening naaet saa meget i dette Lovforslag, at jeg ikke vil gøre min Stilling til dette Lovforslag i dets Helhed afhængig af, hvorvidt dette Forslag om Fagprøverne bliver vedtaget eller ej. Jeg kan imidlertid ikke se andet end, at det er naturligt, at ogsaa vi, der særlig repræsentere Landbruget, ere med til at vise, at vi gerne ville komme Købstæderne i Møde og hjælpe dem til at faa de Krav, de ønske, tilfredsstillede. Jeg skal blot endnu bemærke, at naar jeg ikke gik med til at indføre Fagprøver i Almindelighed, saa har det ikke, som jeg har set det udtalt i forskellige Blade, været af Hensyn til Landhaandværkerne, men selvfølgelig af Hensyn til dem, der skulle benytte Landhaandværkerne. Jeg kan slutte med at sige ligesom det ærede 1ste Medlem for 9de Kreds, at jeg tror ikke, at der vil blive rejst et saadant Skel mellem Haandværkerne paa Landet og i Købstæderne. Snarere vil Følgen af denne Vedtagelse ganske naturlig blive den, at alle større og dygtigere Haandværkere paa Landet ville søge at aflægge en Fagprøve.

Andersen: Jeg ønsker at gøre nogle korte Bemærkninger til de af 7 ærede Medlemmer stillede Ændringsforslag under Nr. 7, 10—13, 17, 18 og 31. Det er ikke min Mening at komme dybere ind paa Spørgsmaalet om Fagprøvers Aflæggelse, idet der jo om denne Sag har været ført meget lange og indgaaende Forhandlinger, men jeg kunde ønske at gøre nogle Bemærkninger med Hensyn til den Virkning, som disse Bestemmelser ville have, for saa vidt de faa Lovkraft. Jeg tror ikke, det kan bestrides, at disse Bestemmelser staa i Modstrid med hele den Udvikling, som foregaar inden for vort Produktionslivs Omraade. Det kan ikke bestrides, at Haandværket udvikler sig mere i Retning af Industri, Haandværket bliver ligesom industrialiseret. Der er mange Haandværk, som for Tiden benytte sig af andre Produktionsformer, end de have gjort tidligere. Der er ganske sikkert enkelte Haandværk, der vedblive at benytte de gamle Former, f. Eks. Tømrere, Murere og maaske ogsaa Skorstensfejere. Men det er maaske ogsaa kun disse faa Haandværk, om hvem man kan sige, at de benytte de gamle Former for Produktion; alle de andre blive mere og mere industrialiserede. Denne Udvikling bliver ved at gaa fremad, og det bevirker, at man har ikke saa ganske faa Fag, hvor unge Mennesker oplæres til at